

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ІНТЕРАКТИВНОМУ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Ярмолівч О.І.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
професорка кафедри іноземних мов
Військової академії
м. Одеса, Україна*

Навчальне іншомовне середовище ефективно формується за допомогою використання інтерактивних методів викладання. Цифрові інноваційні технології надають нових можливостей для реалізації творчого підходу до вирішення проблем іншомовної комунікації.

Роботи багатьох дослідників присвячені питанням диджиталізації освітнього процесу: Н. Марчук, О. Лабенко, О. Коваленко, В. Сухонос, E. Khoo, M. Jarvis, S. Podmurnyi, і вказують на важливість та ефективність застосування цифрових технологій.

«Інтерактивне навчання» являє собою «спосіб пізнання, здійснюваний у формах спільної діяльності учнів і викладача». Використання інтерактивних методів навчання починалося зі звичайних наочних посібників, плакатів, карт, моделей тощо. З розвитком технологій до засобів інтерактивного навчання додалось новітнє обладнання: інтерактивні дошки, проектори, планшети, лінгафонне обладнання, комп'ютерні тренажери.

Поява інтернет мережі та розповсюдження персональних комп'ютерів додало ще більше можливостей для модернізації навчального процесу. Так, сучасні інформаційні технології є провідним засобом у дистанційному навчанні [1].

Дистанційне навчання було започатковано ще до широкого розповсюдження комп'ютерів, в 1969 р. В тому році Відкритий Університет Великобританії запропонував віддалену форму навчання своїм слухачам. Пропонувались автономні курси, які включали в себе учбові матеріали, тексти, аудіо носії. З розвитком цифрових технологій можливості значно розширились, з'явилась можливість діалогу, зворотного зв'язку [2].

Сьогодні дистанційне навчання – це форма здобуття освіти, за якої викладач і студент взаємодіють на відстані за допомогою певного програмного продукту. Під час дистанційного навчання студент

займається самостійно за розробленою програмою, переглядає записи вебінарів, розв'язує задачі, консультується з викладачем в онлайн-чаті та періодично віддає йому на перевірку свої роботи. Дистанційне навчання стало можливим з появою інтернету, відкривши нові можливості розвитку для мешканців віддалених населених пунктів і ділових людей з напруженим робочим графіком. В другому десятилітті двадцять першого століття цифрові технології дали можливості проходити повноцінні дистанційні курси та програми підвищеної кваліфікації, здобути вищу освіту в престижних навчальних закладах різних країн, знаходячись в будь-якій точці планети.

Онлайн-навчання вважається логічним продовженням дистанційного. Це здобуття знань і навичок за допомогою комп'ютера або іншого гаджета, який приєднаний до інтернету, у режимі «тут і зараз». Такий формат навчання ще має назву «e-learning» або «електронне навчання» Слово «онлайн» вказує на спосіб отримання знань і зв'язку викладача з учнем, студентом, курсантом, слухачем, цих тезах того з ким з'єднується викладач будемо умовно називати «учень». Під час онлайн-навчання «учень» дивиться лекції у відеозаписі або в прямій трансляції, проходить інтерактивні тести, обмінюється файлами з лектором, спілкується з одногрупниками та викладачами в чатах, проходить квести тощо.

Основою онлайн-навчання є програмне забезпечення, платформа, за допомогою якої відбувається комунікація. Навчання іноземної мови зорієнтовано на формування у «учня/-ів» іншомовної комунікативної компетенції. Контрольована усна або письмова комунікація є найважливішою складовою навчання іноземної мови [3].

Різноманітні ресурси зорієнтовані на діалог викладача з учнем або групою, також виконання завдань всією групою з включенням можливості редагування тексту кожним з учасників, організацію втручання тьютора в творчій процес. Спочатку використовувались в навчальному процесі різноманітні месенджери, такі як Skype, Viber, WhatsApp. Наразі пропонуються спеціалізовані ресурси, серед яких найпопулярнішими є Zoom та сервіси Google Documents. До нових можливостей, які пропонуються цими сервісами можна віднести функції демонстрації екрану, змогу створювати документи і працювати над ними разом з учнем. Контролювання часу виконання завдань, виправлення зразу в цих завданнях помилок дають технології, які постійно оновлюються.

Застосування технології хмарного зберігання навчальної інформації важлива для викладачів вищих навчальних закладів, в яких студенти, курсант користуються доступом до цієї інформації, в разі знаходження з будь-якої точці світу в зручний для них час.

Важливою складовою сучасного освітнього процесу є електронні словники, які не тільки миттєво перекладають складні тексти, тлумачать спеціальні терміни, пропонують синоніми, а також дають вірне вимовляння слів.

Використання штучного інтелекту (ШІ) дозволяє значно розширити можливості самостійного навчання. Розробляються ресурси, які імітують діалоги з учнем, з можливістю розпізнавання фонетичних помилок, оцінювання голосових відповідей. ШІ має змогу перевіряти та оцінювати не тільки тестові завдання а також і письмові друковані відповіді [4].

Навчання іноземній мові, як і онлайн навчання, процес, який вимагає уважності, сконцентрованості, ініціативи, наполегливості, посидючості. Невмотивовані «учні» спричиняють складності викладачам іноземної мови на заняттях з ІМ. На жаль, в таких ситуаціях заняття через Інтернет можуть стати малоефективними. Серед недоліків дистанційного навчання відмітимо наступні:

- необхідність наявності комп'ютерної техніки певного рівня та сталого швидкісного інтернет зв'язку, що не завжди можна реалізувати;

- необхідність опанування навичок користування всіма додатками та програмними продуктами які підтримують навчання через інтернет, що займає додатковий час і є окремою задачею. Певний рівень підготовки вимагається не тільки від викладачів, а від усіх учасників освітнього процесу;

- необхідність придбання ліцензійних програмних продуктів за потребою. В мережі Інтернет пропонується значна кількість безкоштовних або «умовно безкоштовних» ресурсів, але більшість з них має певні обмеження. Ресурси для професійного використання пропонуються на оплатній основі;

- низька ефективність дистанційного навчання для певних категорій учнів.

Серед переваг онлайн навчання можна відмітити насамперед:

- фінансову доступність. В порівнянні з традиційними навчальними закладами інтернет зустрічі не потребують оренди приміщень, витрат на комунальні послуги, купівлі друкованих підручників, наочних посібників. Комп'ютер дозволяє замінити дороге обладнання, проектори, інтерактивні дошки, планшети;

- гнучкість розкладу занять. Розклад занять може бути максимально зручним, аудиторія слухачів розширюється за рахунок осіб, які поєднують навчання з працею, знаходяться в іншому часовому поясі.

- економія часу. Не витрачається час на дорогу до навчального центру, учні можуть займатися знаходячись будь в якому зручному місці;

– варіативність засобів донесення інформації до учнів. Інтернет технології надають викладачам змогу користуватись усіма надбаннями освітньої думки, реалізувати всі навчальні засоби за допомогою комп'ютера та мережі Інтернет.

Використання онлайн-технологій набуває дедалі більшого визнання в сучасній педагогіці завдяки соціальній орієнтованості, доступності та інтерактивності. Застосування онлайн технологій сприяє розвитку професійно значущих якостей особистості, творчих здібностей, активності та критичного мислення.

Список використаних джерел:

1. Сухонос В., Гаруст Ю., Шевцов Я. Діджиталізація освіти в Україні: зарубіжний досвід та вітчизняна перспектива впровадження. *Правові горизонти*. 2019. № 19. С. 79–88.

2. The Open University: Distance Learning Courses and Adult. URL: <https://www.open.ac.uk/>

3. Марчук Н. Діджиталізація навчального процесу у закладах вищої освіти. *Інноваційна наука, освіта, виробництво і транспорт* 2022. № 21-02. С. 45–54.

4. Мартинюк О. Лекція «Застосування штучного інтелекту в освітняських процесях». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PtgCMOHf6Z4>